

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Ad Vnum Corpus Redactus

Philosophiæ R. P. Francisci De Oviedo Madritani Societatis Iesv Sacræ
Theologiæ Professoris Tomus II

**Oviedo, Francisco de
Lugduni, M.DC.LI.**

II. De apprehensione, iudicio, atque discursu.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95526)

experientia ipsa demonstrat, experimur enim in cognitione cuiuscumque obiecti non cognoscere verbum aliquod, seu internam mentis imaginem, in qua obiectum cognoscimus, neque tale verbum cognitum vtile esset ad obiectum externum cognoscendum, quia verbum internum nullam habet similitudinem formalem cum obiecto externo, & est longe diuersæ rationis ab illo, & imperfectius obiecto, quando obiectum est aliqua entitas perfecta, veluti totum substantiale, vel animus rationalis: ergo in illo verbo non possunt obiecta illo perfectiora quidditatiue cognosci. Clarius experientia adducta cernitur in sensationibus corporeis, in quibus eodem modo de specie expressa, ac de intellectu verbo Doctores philosophantur: visio enim corporea, non ad speciem expressam residentem in organo terminatur, neque illa vquam vidimus, neque audimus speciem expressam sensationis auditus: ergo sensationes externæ non terminantur ad species expressas productas per actionem sentiendi: ergo neque intellectio ad speciem expressam productam per actionem intelligendi, siue distinctam, siue identificatam cum actione, per quam producit. Viget in voluntatis actibus: Volitio immediate terminatur ad obiectum externum, & non ad qualitatem productam per actionem volitiuam correspondentem verbo intellectus, quæ dicitur pondus in obiectum: ergo intellectio eodem modo terminatur immediate ad obiectum. Probo antecedens, quando ego desidero pecunias Petro, vel dignitatem Ioanni conferendam, non desidero pecunias, aut dignitatem conferri termino productum in mea potentia volitiua per ipsam volitionem, sed immediate Petro & Ioanni: neque desidero Petro, & Ioanni conferri qualitatem, quam ego per volitionem produco, sed ipsas pecunias, & eandem dignitatem: ergo in his actibus neque obiectum respectus ad rem concupitam, neque ad personam cui concupiscitur, est qualitas internè producta, neque hæc est finis eius, aut finis qui horum actuum: ergo actus immediate terminatur ad obiecta externa, & non qualitatem internam. Confirmatur respectu motui formalis cuiuscumque volitionis, quod non est qualitas internæ, sed obiectum externum, ut per se patet, non enim mercator propter qualitatem internam se mari committit, nec propter hanc agricola semen terræ credit, sed propter lucrum, quod expectat. Neque in motiuo charitatis erga Deum aliter dici potest: si enim hoc non esset diuina bonitas, actus charitatis erga Deum non esset Theologicus neque immediate propter ipsum Deum: ergo eodem modo philosophandum est de actibus intellectus.

44 Paritatem modò petitam ex obiecto actuum voluntatis ad obiecta actuum intellectus vigeo ex fundamento, quo mouentur Thomistæ ad tribuendum verbo hoc officium primarij obiecti. Ideo requirunt Thomistæ verbum immediate terminare intellectionem, quia obiectum est distans, & non potest illam terminare: sed non obstante hac distantia obiectum voluntatis potest immediate terminare volitionem: ergo eadem non obstante obiectum intellectus poterit terminare immediate intellectionem. Rursus idem fundamentum euerit: cognitio, est primariò terminetur ad verbum secundariò terminatur ad obiectum medio verbo: ergo verbum debet terminari & dicere ordinem ad obiectum non medio alio verbo: ergo immediate per se ipsum: ergo cognitio medio verbo, & verbum per se ipsum terminatur ad obiectum distans: ergo ratione distantie rectè poterit cognitio terminari immediate ad idem obiectum, cur enim distantia, quæ non impedit terminationem immediatam verbi, & mediatam cognitionis, impediret terminationem immediatam cognitionis? Neque solutio ne indiget ratio ista à Thomistis pro sua sententia adducta, quia terminare præcisè secluso influxu actiuo ex parte obiecti nihil est illi intrinsecum, neque dicit causalitatem aliquam, adhuc extrinsecam ab illo procedentem; sed tantum est extrinseca denominatio, quæ potest competere obiecto absenti, imò & non existenti, ut dicebam Contr. 4. Punct. 4. ubi probaui posse dari sensationem externam circa obiectum absens, & non existens, & Thomistæ concedunt relationes prædicamentales respectantes terminos loco distantes, & transcendentales ad terminos purè possibiles, & non existentes.

45 Obiic. Thomistæ. Cognitio variatur inuariato obiecto: ergo quia variatur verbum, in quo obiectum cognoscitur. Hoc argumentum refutetur quæ Aristaga: Verbum variatur, inuariato obiecto: ergo quia variatur aliud verbum,

Necessariò dicere debes variari verbum inuariato obiecto ratione principij, vel modi producendi: dic ergo eadem ratione inuariato obiecto variari cognitionem, & verbum, quod nos constituimus nullo modo terminans cognitionem, quia variatur principium, vel modus producendi cognitionem, & verbum se tenent ex parte actus, nullo verbo se ex parte obiecti tenente.

Obiic. insuper: quando quis diu vidit Solem, postea clausis oculis videt lucem: ergo ex eo quod verbum ibi permansit. Hoc argumentum eiusdem rationis est cum aliis pro hac sententia adductis, illud explicio. Quando clausis oculis videtur lux, ibi permansit verbum cum speciebus, vel sine illis: si sine speciebus, eodem modo visio sine speciebus poterit dari cum illis; ergo species illæ, quæ deseruiunt ad productionem verbi, deseruire poterunt ad productionem visionis. Secundò etiam ibi permanset verbum, datur visio non solum verbi, sed lucis, ut intendit obiectio: ergo admissio hoc verbo, quod intendunt Thomistæ, remanet integra difficultas, quomodo sine speciebus lucis possit hæc videri, quia etsi in verbo videatur lux, non videtur per species verbi, sed per species sui. Ex his infero, hanc obiectionem ad rem non esse: tamen opportunè in alia materia obiciatur, respondendum est, tunc non verè lucem videri, sed vehemènti imaginatione falli intellectum indicantem tunc lucem videri.

PUNCTVM II.

De apprehensione, iudicio, atque discursu.

Primus actus intellectus apprehensio dicitur, quo obiectum sine affirmatione, aut negatione tangit intellectus, illudque tantum percipere, quod idem est ac apprehendere, dicitur; & hic actus, seu hæc apprehensio prima intellectus operatio appellatur. Hæc apprehensio duplex est, quædam simplex, alia composita: apprehensio, quæ obiectum percipitur absque vlla conuenientia, aut comparatione, apprehensio simplex dicitur, illa verò quæ obiectum cum aliqua conuenientia, & comparatione attingit, composita appellatur. Negant nonnulli dari hanc compositam apprehensionem, sed immeritò, quia quædo audio propositionem aliquam proferri ab alio, & illius obiecto assensum non tribuo, neque possum dissentire, sed suspensio iudicio hæreo, tunc totam compositionem, & extremorum conuenientiam apprehendo, & nihil iudico: ergo circa obiectum, quo alius iudicat, ego habeo apprehensionem: ergo apprehensio, & iudicium non semper differunt ex parte obiecti, sed tantum ex modo tendendi in illud, & apprehensio attingit eandem conuenientiam, in quam fertur iudicium. Addo cognitionem, quæ apprehendo hominem, & cognitionem, quæ iudico hominem esse animal rationale tantum differre ex parte actus, non ex parte obiecti primarij, quia homo, & animal rationale ex parte obiecti non distinguuntur, neque conuenientia inter hæc extrema ab ipsis ex parte obiecti differt. Diuerso tamen modo differt cognitio, quæ dico: Homo est animal rationale, à cognitione, quæ apprehendo tantum hominem, ac differt à cognitione quæ apprehendo totum hoc complexum: Homo est animal rationale, quia etsi ab utraque differat tantum ex parte actus, ut modo dicebam, tamen apprehensio illa, quæ fertur in hoc complexum: Homo est animal rationale, absque iudicio, affirmatione, aut negatione ex parte actus conuenientiam attingit, licet non affirmatiue, sed tantum dubitatiue, seu purè apprehensiuè: alia verò apprehensio, quæ tantum hunc terminum simplicem homo tangit ex parte actus non fertur in aliquam obiecti conuenientiam.

Iudicium definitur: *Affirmatio, vel negatio*. Alio modo absque vlla disunctione *Vnius de alio interna enuntiatio*, seu: *cognitio, quæ sententia fertur de aliquo obiecto*, quæ definitiones apprimè naturam iudicij explicant, illudque ab apprehensione secernunt. Est difficultas an in iudicio reperitur vnus simplex actus, quo totum obiectum, extrema videlicet, & identitas inter illa cognoscantur; an verò reperiantur in illo tres cognitiones, duæ ad duo extrema, & alia ad illorum identitatem, seu connexionem terminatæ. Procedit eadem quæstio de apprehensione complexa, quæ eadem ratione resoluenda est.

P. Vasquez prima parte, disputatione ducentesima vigesima tertia, capite tertio: refert opinionem quorundam asserentium

asserentium iudicium dicere tres conceptus, duos distinctos terminatos ad duo extrema, & tertium alium terminatum ad copulam, ex vi cuius vniuntur alij duo, & resultat iudicium constans duobus actibus tanquam illius partibus, & alio tanquam horum vnione, sicuti homo constat materiâ, formâ, & vnione. Pater Molina 1. part. quæst. 1. art. 3. disp. 3. §. Quod si aduersus, videtur huic sententiæ consentire, quatenus asserit, iudicium dicere actus distinctos terminatos ad extrema, & ad illorum copulam, differt tamen ab illa, quia asserit totam rationem formalem iudicij consistere in actu illo, qui ad copulam extremorum terminatur, & duos alios tantum se habere tanquam conditionem, sine qua actus terminatus ad copulam nequit existere. Circa mentem huius Doctoris mihi dubium est, an actus ille terminatus ad copulam constitatur tanquam nexus, & vnio aliorum duorum actuum formalium, vel tantum dicatur vnio extremorum, quia ex vi illius cognoscuntur vt vnita obiecta duorum actuum. Sanè malum inclinor in posteriorem huius partis explicationem, ita vt tantum sentierit P. Molina iudicium dicere tres conceptus duos terminatos ad extrema præsuppositis, & tanquam conditiones ad tertium terminatum ad copulam, qui est nexus non duorum priorum actuum, sed suorum obiectorum, quia manus, quod huic copulæ tribuit sapientissimus Doctor, est connectere extrema talis pronuntiati, quod rectè de extremis obiectiuis explicatur. Deinde inter explicandam huius copulæ naturam asserit, non esse nudè apprehendere copulam, sed quoad nutum, seu assensum vel dissentiam veritatis illius quibus innuere videtur sapientissimus Pater hunc tertium conceptum attingere per se ipsum connexionem extremorum & ipsa extrema, & dici copulam, quia non extrema soluta, sed connexa formaliter ex vi illius attingit, & quia supponit duos alios conceptus. Quæ sententia sic explicata non differt ab illa, quæ asserit iudicium consistere in simplici quodam actu. Quod enim actus iste alios supponat, vel non supponat, alia est difficultas, quam diuerso modo auctores definiunt. Pater Vasquez supra numero decimo quinto, docet iudicium dicere duos conceptus, alterum prædicati, alterum subiecti, quibus extrema concipiuntur, non absolute, sed ita relate, vt vnum alteri conueniens representetur. P. Hurtadus disputatione 7. sectione secunda, P. Arriaga disputatione 6. sectione quarta, & communis recentiorum sententia, docet iudicium consistere in quadam simplici qualitate indiuisibiliter terminatâ ad extrema, & ad ipsorum vnionem.

4 Primam sententiam constituentem in iudicio duos actus medio alio vnitos impugnât P. Vasquez, quia actus illi sunt accidentia adæquata, & ita inter se vniri non possunt, neque vnquam Philosophia cognouit nouam vnionem accidentium sine noua subiectorum vnione. Respondebunt aduersarij actus illos, est inter se distinctos, realiter non esse adæquatos, quia ex natura sua ordinantur ad componendum iudicium, sicuti materia, & forma ad vnionem componendam, ita rectè posse vniri, neque esse contra rectam Philosophiam dari duos actus inadæquatos vnitos medio alio, sicuti dantur duo gradus caloris in eodem subiecto vniti mediâ aliâ vnione caloris, ex vi cuius calor intensus constituitur, quod verò præcesserint, vel non præcesserint sine vnione, parum ad rem attinet. P. Molina asserit iudicium non posse consistere in tribus actibus, quia esset vnum per accidens. Docent aduersarij tres actus vnitos non constituere vnum per accidens, sed vnum per se.

5 Contra prædictam sententiam sic arguo: Actus ille tertius terminatus ad connexionem extremorum vel formaliter in se est assensus, vel tantum ex vi illius resultat assensus, quia vniti actus terminatos ad extrema, & ipse ad ipsorum connexionem terminatur. Si primum dicas, infero actum iudicij non consistere in complexo resultante ex triplici actu, sed in illo tertio vniente duos actus extremos. Si secundum, infero apprehensionem compositam, per quam apprehendo propositionem ab alio prolatam esse iudicium, quia terminatur ad extrema, & ad connexionem illorum. Confirmatur: ex eo præcisè constituitur iudicium secundum hunc dicendi modum, quia dantur duo actus terminati ad extrema, vniti alio actu terminato ad ipsorum connexionem: sed in illa apprehensione composita dantur duo alij actus vniti alio tertio terminato ad connexionem extremorum, quæ respiciunt actus vniti;

ergo illa apprehensio formaliter est iudicium. Secundo eandem sententiam impugno. Implicat actum dari terminatum ad vnionem extremorum, qui non terminetur ad ipsa extrema vnita: ergo posito actu terminato ad extrema superfluum duo alij actus terminati ad extrema, & non ad vnionem. Antecedens probatur: extrema identificata non vniuntur per aliam vnionem superadditam, sed formaliter per se ipsa, quia illorum vnio tantum est ipsorum identitas, & nihil identificatur cum alio per aliquam superadditam, sed formaliter per se ipsum: ergo actus, qui attingit vnionem, seu identitatem extremorum, debet attingere id per quod formaliter identificatur: ergo debet attingere formaliter ipsa prædicata identificata, quibus vnio ab identitate non distinguitur: ergo non datur actus terminatus ad vnionem seu identitatem, qui non terminetur ad ipsa extrema identificata, intellectus enim non concipit identitatem extremorum tanquam quodam illis distinctum. Idem argumentum fit de dissensu, seu dissensione extremorum, quia cum ego dico, *Petrus non est equus* non apprehendo aliquid medium inter Petrum, & equum, ratione cuius distinguantur, Petrus enim per se ipsum non est equus, & equus per se ipsum non est Petrus.

Iudicium non includere duos actus illos, quos ponit Pater Vasquez, sic probatur: Non potest cognosci homo conueniens rationali, quin ex vi eiusdem actus cognoscatur rationale conueniens homini: ergo posito quodam actu, quo cognoscatur homo conueniens rationali superbus actus distinctus, quo cognoscatur rationale conueniens homini. Probo antecedens: hominem conuenire rationali, est hominem esse idem cum rationali: sed hominem esse idem cum rationali, & rationale esse idem cum homine, sunt formaliter idem: ergo hominem conuenire rationali, & rationale conuenire homini sunt formaliter idem: ergo per eundem actum, quo cognoscitur hominem conuenire rationali, cognoscitur rationale conuenire homini: ergo iudicium non dicit duos illos actus distinctos, quos P. Vasquez in illo constituit. Secundò ad hominem arguo: duo illi actus vniri nequeunt in sententia Petri Vasquez, qui primam opinionem impugnât ex eo quod actus distincti, quos illa constituit non possunt vniri: ergo si iudicium consistit in duobus illis actibus, non est accidens, sed quoddam aggregatum accidentium. Rursus quilibet actus vt distinctus ab alio non est formaliter iudicium: ergo est apprehensio: ergo iudicium est aggregatum apprehensionum: ergo apprehensio, & iudicium tantum differunt penes magis, & minus accidentaliter, sicut differt vnus homo à pluribus hominibus.

Ex his inferitur iudicium consistere in simplici actu, ex vi cuius cognoscitur connexio, seu identitas extremorum, & ipsa extrema formaliter ab ipsa connexionem indiuisa adhuc ex parte actus, quia cognoscere identitatem est cognoscere hoc esse illud, quod cognosci nequit, quin cognoscatur hoc, & illud, neque aliud est cognoscere hoc esse illud, quàm certo modo hoc & illud cognoscere, quia ex parte obiecti nulla formalitas correspondet copulæ distincta à formalitate extremorum.

Obiicies. Quando audio hanc propositionem *Petrus est albus*, successiue formo tres conceptus, audio enim *Petrus*, apprehendo vnum extremum; audio *est* apprehendo copulam; & audio *albus*, apprehendo aliud extremum; ergo in iudicio reperiuntur tres conceptus. Respondeo his vocibus successiue auditis successiue formari tres conceptus, non tamen ex illis fieri vnum iudicium, quod semper consistit in indiuisibili actu, sed prius audio vno extremo illud apprehendit intellectus, deinceps auditâ copulâ, intellectus alium conficit actum, ex vi cuius tangit iterum extremum prius apprehensum, copulam, & aliud extremum vagum, seu incommuni, & dicit *Petrus est aliquid*: vltimò audio alio extremo tertium actum conficere attingentem duo extrema, & illorum copulam, per quem dicit *Petrus est albus*, in quæ tota adæquata ratio iudicij est constituenda, quem actum primò intellectus eliciuisset, aliis duobus prioribus omisis si simul totum hoc complexum *Petrus est albus* fuisset applicatum.

Hanc eandem doctrinam tradit Arriaga, vt huic argumento satisfaciât, & defendat iudicium in simplici qualitate consistere: nihilominus num. 8. propter hoc argumentum asserit apprehensionem huius complexi *Petrus est albus*, posse esse compositam diuersis actibus elicitis, eadem successione,

suecessione, quā voces audiuntur, & n. 84. disparitatem adducit inter iudicium, & apprehensionem, quia vno extremo tantum conceptio non potest dari iudicium, quia iudicare est enunciare vnum de alio, tamen potest dari apprehensio, quæ simplici termino contenta est, & hac ratione potest apprehensio illa componi pluribus apprehensionibus suecessiue elicitis, & iudicium semper in simplici qualitate debet consistere. Disparitas hæc ad rem non est, quia ex illa tantum potest probari actus illos, qui præcedunt iudicium de hoc complexo non esse iudicia, sed apprehensiones, & actus, qui præcedunt apprehensionem de eodem complexo suecessiue audito esse apprehensiones, non tamen probatur ex illa, duas apprehensiones præcedentes simul cum tertia aliam componere. Fateor etiam hanc vltimam apprehensionem alias apprehensiones supponere, sed affirmo omnes esse adæquate distinctas, & nullam dari ex illis compositam, quia sicut iudiciū non cōponitur ex apprehensionibus, quæ illud præcedunt, neque apprehensio componitur ex apprehensionibus quæ illam præcedunt. Deinde quando ego suecessiue audio hoc complexum *Petrus est albus*, antequā de illo iudicium feram postquā totum illud audiui, vt primū percepi has voces, *Petrus est*, nondū tertia percepta eliciū iudiciū, quo de Petro prædicatū, vagum, seu commune enūciaui: ergo ante illud iudiciū, quo dixi *Petrus est albus*, præcessit aliud iudiciū: ergo sicut iudiciū illud vltimum simplex dicitur etiam si aliud habuerit præcedens: ita apprehensio simplex dicitur, etiam si aliam apprehensionem habuerit præcedentem. Sit ergo firmum apprehensionem de toto illo complexo esse simplicem quemdam actum; quod eodem modo probatur, ac de iudicio, scilicet quia nullus actus potest attingere vnionem, seu identitatem extremorum, quin ipsa extrema vnita pertingat, & ita in illo tota adæquata ratio apprehensionis de illo obiecto complexo consistet.

10 De iudicio hypothetico idem iudicium tenendum est, quia cum ego dico: *Si Petrus currit, mouetur*, conditio, vt in Summulis explicabam, est affectio prædicati, quod formaliter vt affectum tali conditione, dicitur de subiecto, & terminat copulam propositionis, seu identitatem cum altero extremo. Idem tenendum est de his iudiciis: *Petrus currit*, vel *legis: Petrus currit, & Ioannes legit*, quia in duobus prioribus affirmatio est sub disunctione duorum extremorum, quorum disunctio necessarii terminat actum ad vtrumque extremum terminatum, in quo totum iudicium consistit, & vltimum iudicium affirmatio est cum conjunctione eadem ratione cognoscenda per actum ad vtrumque extremum coniunctum terminatum, in quo totum iudicium coniunctum situm est.

11 De Disursu nihil speciale dicendum occurrit, præter illa, quæ in Logica de illo tradita sunt Controu. 9.

PUNCTUM III.

An possint componi supernaturaliter assensus, & dissensus, amor, & odium de eodem obiecto in eadem potentia.

1 Difficultatem hanc multi passim attingunt, quam ego non ita breuiter tractabo, quia non communi acquiesco sententiæ, & in his quæ auctoritatis Doctorum inopia laborare videntur, semper debet esse vberior pertractatio, & locupletior rationum suppellex.

§. I.

Doctorem placita, & status questionis.

2 Difficultas hæc eadem est in actibus intellectus, & voluntatis: eadem enim repugnantia, quæ est inter assensum, & dissensum respectu eiusdem potentie est inter amorem & odium. Sed tota solutio pendet ex doctrina tradenda de actibus intellectus, ex qua facili poterit in actibus voluntatis præfens dissolui difficultas. Dicam quid sentiam de oppositione inter assensum, & dissensum, & ex hac oppositione procedam ad oppositionem inter volitionem, & nolitionem efficacem de eodem obiecto.

3 Reliquæ qualitates non vitales inuicem se gradibus remissis ferunt: assensus tamen & dissensus; amor, & odium efficac de eodem obiecto ita indiuisibiliter opponuntur,

vt per minimum gradum assensus totus dissensus, etsi intensissimus corrumpitur, & in amore eadem indiuisibilis oppositio mutuò reperitur. Ex hac peculiari oppositione, quam habent qualitates vitales, quæ primæ qualitates, & aliæ ex his ortæ carent, peculiaris insurgit dubitandi ratio, an saltem de potentia Dei absoluta possint simul eandem potentiam afficere, assensus, & dissensus, amor, & odium, neque de intensione, sub qua existeret, qui de hac re disputant mentionem faciunt, quia tota difficultas est in conjunctione horum actuum independentem ab illorum intensione, quia si semel assensus, & dissensus etiam in gradibus vel remissis in eodem subiecto recipiantur, in eodem poterunt de potentia absoluta sub quacunque intensione foueri.

P. Suarez tom. 2. Met. disp. 45. sect. 4. num. 25. & tom. 1. in 3. p. disp. 38. sect. 3. PP. Contimbr. lib. 2. de generat. cap. 3. quæst. 8. art. 6. Arriaga disp. 6. sect. 5. asserunt adhuc de potentia absoluta non posse hos actus in eodem subiecto associari, cui sententia ita adhaerit Canus lib. 12. de locis cap. 14. adhuc in actibus inefficacibus, vt compulsus sit, non sine audacia dicere animam Christi continuisse interdum gaudium beatificū, vt tristitia locum daret, quam sententiam omnes Theologi & non pauci cum graui censura, reiciunt. Gab. in. 4. dist. 10. quæst. vnicā, art. 3. dub. 3. Palud. in 3. dist. 15. quæst. 2. affirmant posse Deum quoscunque actus contrarios posituros, etiam vitales quantumuis inter se repugnantes in eodem subiecto coniungere: & certe miror doctissimum Patrem Suarium id negasse in his actibus, qui tom. 3. de gratia, lib. 7. cap. 21. asseruit gratiam, & peccatum de potentia Dei absoluta posse simul existeri, in quibus eadem omnino ratio repugnantie, si aliqua esset inter assensum, & dissensum ratione obiectorum, vt postea expendam, deberet excogitari, & itante eadem ratione, quā probat Suarez diuinæ omnipotentie subdi similitatem inter gratiam, & peccatum, planè conuincitur assensum, & dissensum posse à Deo in eodem subiecto componi, vt postea expendam.

§. II.

Fundamenta sententiæ negatiue expenduntur.

5 PRæcipuum argumentum pro parte affirmatiua in his quæ de potentia absoluta procedunt, sumitur ex solutione argumentorum, quæ sunt pro sententiæ negatiue: illa expendo. Arguit Suarez: & assensus, & dissensus respiciunt obiecta contradictoria inter se de potentia absoluta impossibilia: ergo sunt impossibiles adhuc eadem intercedente omnipotentia. Confirmat eandem rationem: iudicium, quo dico *Petrus existit*, ponit existentiam in Petro: iudicium quo dico, *Petrus non existit*, ponit negationem existentie in eodem Petro: sed in Petro non potest esse existentia, & negatio existentie: ergo non potest esse iudicium de existentia, & non existentia eiusdem Petri. Retorqueo argumentum in gratia, & peccato. Per gratiam constituitur homo dignus beatitudine & carenti poenæ æternæ; & carenti beatitudine per peccatum: ergo gratia, & peccatum respiciunt obiecta contradictoria: ergo sicut implicat coexistentia obiectorum, ita implicat dignitates ad talia obiecta videlicet gratia, & peccatum. Secundò si iudicium, quo ego dico, *Petrus existit*, ponit existentiam in Petro; cur non dicam ego dignitatem fruendi beatitudine, & carenti poenæ æternæ ponere in subiecto digno beatitudinem & carentiam poenæ æternæ non enim maior est connexio inter iudicium & obiectum cognitum, quàm inter dignitatem, & obiectum respectu cuius est dignitas. Resp. inter obiecta assensus reperiri immediatam contradictionem, quia sunt esse, & non esse eiusdem rei: hanc verò contradictionem non refundi in actus, quia assensus, & dissensus sunt entitates positivæ, quæ nullam connexionem habent cum obiectis, ac proinde possunt existeri, etiam si obiecta non existant. Ad confirmationem respondeo, actum, quo ego dico *Petrus existit*, non ponere existentiam in Petro realiter, & physicè, sed tantum intentionaliter, hoc est, cognitionem ad existentiam terminatam, & ita de actu, quo dico non existeri respectu negationis existentie: non enim inferitur Petrum existeri ex assensu circa illius existentiam, neque non existeri, ex dissensu, & ita neque per assensum, neque per dissensum quidquam pono physicè in subiecto, sed tantum extrinsecè,